

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України: кодекс від 05.04.2001, редакція від 28.11.2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
2. Мельник М. Види співучасників за новим Кримінальним кодексом України // Право України. – 2005. – № 11.
3. Кубрак П., Мікулін В. Деякі загальні положення методики розслідування злочинів, вчинених при складних формах співучасті // Право України. – 2005. – № 3.

Тринів С.Л.

курсант,

Науковий керівник: Березняк В.С.

старший науковий співробітник,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ОРГАНІЗОВАНА ГРУПА І ЗЛОЧИННА ОРГАНІЗАЦІЯ ЯК ФОРМА СПІВУЧАСТІ

Організовані групи та злочинні організації як найбільш небезпечні форми співучасті загрожують важливим суспільним відносинам, що перебувають під кримінально-правовою охороною, зокрема життю, здоров'ю, волі, честі, гідності, громадській безпеці, громадському порядку, а останніми роками – і національній безпеці держави. Злочини, учинені в складі організованих злочинних об'єднань, характеризуються високим ступенем кримінальної активності, професіоналізму й ефективності.

Кваліфікацією злочину є встановлення та юридичне закріплення точної відповідності між ознаками вчиненого діяння і ознаками складу злочину, передбаченого кримінально-правовою нормою. Дії винних можна кваліфікувати як злочин, вчинений організованою групою або злочинною організацією лише в тому випадку, якщо в них містяться всі ознаки даних видів спільного вчинення злочинів, що передбачені законом [3].

Кожний з цих проявів групового вчинення злочину характеризує сукупність обов'язкових, постійних ознак, які повинні бути встановлені

в будь-якому конкретному діянні, що кваліфікується як вчинене організованою групою або злочинною організацією.

Очевидно, що для кваліфікації співучасті в організованій групі, відповідно в злочинній організації, необхідно встановити саму наявність організованої злочинної групи в кримінально-правовому значенні, тобто визначити об'єднання осіб як співучасть. Таким чином, насамперед, необхідно встановити ознаки, загальні для всіх групових злочинів.

Злочин визнається вчиненим організованою групою, якщо в його підготовці або вчиненні брали участь декілька осіб (три і більше), які попередньо зорганізувалися у стійке об'єднання для вчинення цього й іншого (інших) злочинів та об'єднані єдиним планом з розподілом функцій учасників групи, спрямованих на досягнення цього плану, відомого всім учасникам групи. При кваліфікації злочинів, вчинених особами, які входять до організованої групи, співвиконавцями злочину визнаються як особи, які частково або повністю виконують об'єктивно сторону складу злочину, тобто безпосередні виконавці, так і організатор, підбурювач, а також посібник [2].

Факт наявності групи вже сам по собі виступає як необхідна умова злочинної діяльності і досягнення результатів, що мають кримінально-правове значення. Тобто, саме існування групи є причиною настання суспільно небезпечних наслідків, оскільки її існування прямо пов'язано із вчиненням злочинної діяльності. Тому діяльність осіб, яка направлена винятково на забезпечення злочинної діяльності групи, знаходиться в причинному зв'язку з усіма результатами діяльності групи, а також, очевидно, служить і об'єктивною передумовою відповідальності всіх учасників групи наявності злочинної групи вже сам по собі виступає як необхідна умова злочинної діяльності і досягнення результатів, що мають кримінально-правове значення.

Тобто, саме існування організованої злочинної групи є причиною настання суспільно небезпечних наслідків, оскільки її існування прямо пов'язано із вчиненням злочинної діяльності. Тому діяльність осіб, яка направлена винятково на забезпечення злочинної діяльності групи, знаходиться в причинному зв'язку з усіма результатами діяльності групи, а також, очевидно, служить і об'єктивною передумовою відповідальності всіх учасників групи.

Для кваліфікації злочину, як вчиненого злочинною організацією, необхідно встановити всі ці ознаки в конкретній формі групового посягання. Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 67 КК України, факт вчинення

злочину у складі організованої групи є обставиною, яка обтяжує покарання. Порядок відповідальності та правила кваліфікації дій членів злочинної організації в подібних випадках не обмовляються [1].

Отже, існування такої форми співучасті як злочинна організація в українському кримінальному законодавстві є аргументованим з позиції позитивного досвіду зарубіжних держав, де вона визначена у формі злочинного об'єднання, учиненого ним злочину, або ж і злочинного об'єднання і злочину, вчиненого його учасниками.

В Великобританії з 1 квітня 2006 р. діє Служба по боротьбі з найбільш небезпечною організованою злочинністю SOCA (Serious Organised Crime Agency), пріоритетними напрямками діяльності якої є: 1) підвищення рівня обізнаності населення про організовану злочинність; 2) збільшення обсягу повернених коштів, отриманих незаконним шляхом і числа розкритих кримінальних справ; 3) підвищення загрози для діяльності організованих злочинних угруповань у Великобританії завдяки відпрацьованим оперативним і слідчим діям, а також впровадженню нових способів боротьби з цим явищем.

Отже, у Великобританії для запобігання організованій злочинності створено окрему інституцію, проте предметом її діяльності є лише особливо небезпечна організована злочинність [4].

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III : станом на 16 берез. 2015 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
2. Абакумова Ю.В. Теорія співучасті в кримінальному праві України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче абакумова право» / Ю.В. Абакумова. Запоріжжя, 2013. 40 с.
3. Вознюк А. участников Количественно-качественный совершенных состав участников преступными преступлений, совершенных по организованными преступными украины объединениями по УК Украины / Legea și viața («Закон и Жизнь»). 2014. № 5/2 (269). С. 44–48.
4. Романюк Б.В. Світовий досвід створення та функціонування інституцій з попередження та боротьби з корупцією / Б.В. Романюк // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика) : наук.-практ. журнал. – 2009. – № 21. – С. 9–16.